

Enheten för natur- och viltärenden
Fredrik Norrman

Statens fastighetsverk
Att: Greger Bülow
greger.bulow@sfv.se

Ansökan om dispens från strandskydds- bestämmelserna i efterhand på fastigheten Arholma 1:138, Norrtälje kommun

Beslut

Länsstyrelsen medger med stöd av 7 kap. 18 a § miljöbalken (1998:808) Statens fastighetsverk dispens från strandskyddsbestämmelserna i 7 kap. 15 § miljöbalken i efterhand för tillbyggnad av brygga på fastigheten Arholma 1:138, Norrtälje kommun.

Beskrivning av ärendet

Statens fastighetsverk har ansökt om dispens från strandskyddsbestämmelserna i efterhand för tillbyggnad av brygga på fastigheten Arholma 1:138, Norrtälje kommun, se bilaga 1-2.

Ansökan gäller tillbyggnad av en befintlig brygga om 7,7 x 2,6 meter med en ny bryggdel om 4,2 x 2,2 meter. Den befintliga bryggan är av betongkonstruktion och den nya delen en träkonstruktion med underliggande stenkista. I ansökan har följande anförts.

Efter att beslut tagits om Nord/Sydlinjen, där Arholma Nord blev ny angränsningsplats, krävdes åtgärder vid befintlig brygga i syfte att anpassa den till de krav Waxholmsbolaget hade för sin trafik. Vid tiden ansågs att kajen varken var tillräckligt båtanpassad eller passagerarvänlig. Befintlig brygga anpassades för att större passagerarbåtar skulle kunna angöra på ett säkert och tryggt sätt. Statens fastighetsverk gjorde då bedömningen att strandskyddsdispens inte behövdes för uppförandet.

Vid tidpunkten för aktuell ansökan om strandskyddsdispens trafikerades bryggan inte längre av Waxholmsbolaget. Enligt uppgift från Waxholmsbolaget planerar man inte heller att återta någon trafik dit, då bryggan ligger vädermässigt utsatt och inte har mycket till vattendjup. Länsstyrelsen har mot bakgrund av ovanstående ombett sökanden att redogöra för hur bryggan används idag och på vilket sätt dagens användning förutsätter den tillbyggnad som har gjorts, samt varför behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Statens fastighetsverk har härvid anfört i huvudsak följande.

Datum
2021-08-31Beteckning
521-56882-2019

Bryggan i dess nya utformning är vital för att både verksamheten och driftpersonalen ska kunna bedriva ett arbete som är fungerande och hållbart för anläggningen och dess besökare. Frakt-, service-, slam- och taxibåtar skulle inte kunna lägga till vid Arholma nord om bryggan tvingades minska i omfång. Andra bryggor på Arholma kan inte användas pga att det är andra typer av bryggor. Den nu aktuella bryggan är en leveransbrygga, som är dimensionerad för att ta emot bl.a. lastbåtar som stävar emot och lyfter gods med kran. Det gäller såväl leveranser som sopreturer m.m. Den närliggande längsgående bryggan är en gästbrygga med smal spång som inte är dimensionerad för att ta emot verksamhetskrävda leveranser. Det är direkt olämpligt att fraktbåtar ska ”krana” av lastpallar och burar mitt bland barnfamiljer och turister på en och samma brygga. Hyresgästen använder sig vid dessa tillfällen också av en fyrhjuling med släp vid mottagande av leveranser. Risk för olycka föreligger. Gästbryggan är också riskabel för större båtar att lägga till vid pga den hängande konstruktionen. Vid sjö finns stor risk att stäven hamnar under bryggan och fraktbåtens tyngd kan då komma att knäcka bryggan. Sökanden har även anført att det bör beaktas att nuvarande stenkista har funnits på plats så länge att troligtvis både botten och vattnet acklimatiserat sig väl till nuvarande situation. Det finns därför anledning att tro att en rivning skulle innebära ett större hot mot djurlivet än om den behålls på nuvarande sätt.

Tillämpliga bestämmelser

Strandskydd

Aktuellt område omfattas av utvidgat strandskydd om 300 meter på land och 100 meter i vatten enligt 7 kap. 13 och 14 §§ miljöbalken. Strandskyddet syftar enligt 7 kap. 13 § miljöbalken till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Att skyddet av stränder, tryggheten av förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv och bevarandet av goda livsvillkor för växt- och djurarter är en nationell angelägenhet framgår av propositionen Svenska miljömål – delmål och åtgärdsstrategier (prop. 2001/01:130, s. 117) och propositionen Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden (prop. 2008/09:119, s. 30 ff).

Enligt 7 kap. 15 § miljöbalken får inom ett strandskyddsområde bl.a. inte anläggningar eller anordningar utföras, om anläggningen eller anordningen hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt. Inom strandskyddat område får heller inte åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för växt- och djurarter. Staket, bersåer, grillplatser, lekplatser, trädgårdsgångar, flaggstänger, trädgårdsland, vägar, parkeringsplatser, campingplatser, golfbanor, tennisbanor, upplag för sprängsten, båtupptagningsanordningar, bryggor och pirar är exempel på anläggningar och anordningar som kan vara otillåtna (se prop. 1997/98:45, del 2, sid. 86).

Datum
2021-08-31

Beteckning
521-56882-2019

Länsstyrelsen får enligt 7 kap. 18 a § miljöbalken i det enskilda fallet ge dispens från strandskyddsbestämmelserna i naturreservat och andra skyddade naturområden som inrättats av Länsstyrelsen.

Enligt 7 kap. 18 c § miljöbalken får som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om dispens från strandskyddet endast beaktas om det område som dispensen avser

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

Enligt 7 kap. 25 § miljöbalken ska hänsyn tas till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelser i 7 kapitlet får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Vid en intresseavvägning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken kan beaktas även andra omständigheter än de som anges i 7 kap. 18 c–d §§ som skäl för dispens. Utgångspunkten för den proportionalitetsbedömning som ska göras inom ramen för en intresseavvägning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken är dock att det allmänna intresset av att bevara allemansrättslig tillgång till strandområden för friluftsliv och områden med goda livsvillkor för djur- och växtliv är mycket starkt (se MÖD 2020:2 I och II).

Enligt 7 kap. 26 § miljöbalken får dispens från områdesskydd (t.ex. strandskydd) endast ges om det är förenligt med skyddets syften.

Den s.k. bevisbörderegeln i 2 kap. 1 § miljöbalken är tillämplig även vad gäller strandskyddsärenden och innebär att det är den som söker en strandskyddsdispens eller den som är föremål för tillsyn som har bevisbördan i ärendet (se prop. 1997/98:45, del 2, sid. 12 f.).

Landskapsbildsskydd

I aktuellt område gäller förordnande till skydd för landskapsbilden enligt 19 § naturvårdslagen i dess lydelse före den 1 januari 1975. Nämnade föreskrifter skall enligt 4 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken anses meddelade med stöd av motsvarande bestämmelser i miljöbalken. Enligt 7 kap. 18 a § punkt 2 miljöbalken är Länsstyrelsen beslutande myndighet i strandskyddsfrågor inom

Datum
2021-08-31

Beteckning
521-56882-2019

vissa områden som är skyddade enligt 7 kap. miljöbalken, bl.a. områden som omfattas av landskapsbildsskydd, om skyddet inrättats av någon annan än en kommun.

Allmänna hänsynsregler och hushållningsbestämmelser

Vid miljöbalksprövning av åtgärder och verksamheter ska bestämmelserna i balkens 1 och 2 kapitel om allmänna hänsynsregler m.m. tillämpas. Bland annat regleras platsval av 2 kap. 6 § miljöbalken, enligt den s.k. lokaliseringsprincipen. För åtgärder/verksamheter som tar mark- eller vattenområden i anspråk mer än helt tillfälligt ska en sådan plats väljas som är lämplig med hänsyn till 1 kap. 1 § samt hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

Området är av riksintresse för kulturmiljövård/naturvård/friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken.

Skärgården med kustområden är med hänsyn till sina natur- och kulturvärden i sin helhet av riksintresse enligt 4 kap. 1, 2 och 4 §§ miljöbalken.

Inom Stockholms skärgård ska turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen har först att ta ställning till om bryggan är en sådan anläggning eller anordning som inte får uppföras inom det strandskyddade området. Enligt 7 kap. 15 § punkt 2 miljöbalken får inte anläggningar eller anordningar utföras om de hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett strandskyddat område där den annars skulle ha fått färdas fritt. Enligt punkt 4 samma paragraf får inte åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter. Enligt praxis anses bryggor i normalfallet omfattas av förbuden i strandskyddsbestämmelserna.

Enligt Länsstyrelsens bedömning är bryggstillbyggnaden en sådan anläggning som har en avhållande effekt på allmänheten och åtgärden innebär även en väsentlig förändring av livsvillkoren för djur- eller växtarter, varför den kräver dispens från strandskyddsbestämmelserna.

Länsstyrelsen har därefter att ta ställning till om det föreligger särskilda skäl för dispens från ovan nämnda förbud. De särskilda skäl som kan komma ifråga i detta fall är enligt Länsstyrelsens uppfattning punkterna 1 och 3 i 7 kap. 18 c § miljöbalken.

I författningskommentaren till gällande lagstiftning anförs beträffande 7 kap. 18 c § punkt 1 miljöbalken att mark som har tagits i anspråk ofta utgörs av etablerade tomtplatser runt bostadshus. Även ersättning för samma ändamål och med

Datum
2021-08-31

Beteckning
521-56882-2019

väsentligen samma storlek som en befintlig eller nyligen avlägsnad brygga kan omfattas av denna dispensgrund (se prop. 2008/09:119, sid. 105). Av rättspraxis framgår att vattenområden i regel anses vara tillgängliga för allmänheten, att detta gäller även om landområdet i anslutning till vattenområdet har tagits i anspråk och även om vattenområdet ingår i samma fastighet som landområdet (se bl.a. MÖD 2011:42 där det påtalas att allmänhetens rätt att röra sig på annans vattenområde är vidsträckt och att det till exempel är tillåtet att ro, segla, åka motorbåt eller vattenskidor, simma och gå på isen omedelbart utanför ett bostadshus, och Mark- och miljööverdomstolens domar den 14 juni 2017 i mål nr M 9217-16 och den 13 oktober 2017 i mål nr M 1554-17). Något skäl till att bedöma det aktuella vattenområdet på annat sätt har, enligt Länsstyrelsens uppfattning, inte framkommit. Mot bakgrund av vad som anförts ovan bedömer Länsstyrelsen att det vattenområde där bryggan har tillbyggt inte hade tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften. Särskilda skäl för dispens i enlighet med 7 kap. 18 c § punkt 1 miljöbalken föreligger därför inte.

Länsstyrelsen prövar härfter om det särskilda skälet i 7 kap. 18 c § punkt 3 miljöbalken, att det område som dispensen avser behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området, föreligger. I lagmotiven anges att det här måste göras en noggrann prövning i förhållande till strandskyddets båda syften samt att sökandens intresse av att anlägga bryggan ska väga tyngre än områdets långsiktiga betydelse för allmänhetens friluftsliv och den biologiska mångfalden (se prop. 2008/09:119, sid. 54). Vidare anges att stor restriktivitet i synnerhet bör gälla i områden som är tillgängliga för allmänheten och i områden som är särskilt värdefulla för djur- och växtlivet, t.ex. grunda mjukbottnar och landhöjningsområden. Det måste klarläggas vilket intresse den enskilde har av en dispens, vilken omfattning åtgärden måste ha för att den ska fylla sin funktion, vilka ytterligare effekter som måste påräknas, t.ex. muddringsarbeten eller förändrade strömningsförhållanden, och om behovet av anläggningen kan tillgodoses på något annat sätt utanför det strandskyddsområde som avses med upphävandet eller dispensen. Bedömningen av behovet får ske utifrån förhållandena i det enskilda fallet. Om exempelvis en brygga behövs för en näringsverksamhet bör man kunna ta hänsyn till om det skulle medföra orimliga merkostnader eller tidsförluster om bryggan skulle lokaliseras utanför området (se prop. 2008/2009:119, sid. 105). Kravet på att behovet inte kan tillgodoses utanför området innebär att sökanden måste visa att han eller hon skulle förorsakas orimliga kostnader, tidsförluster eller andra olägenheter om bryggan inte får uppföras (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 16 juni 2015 i mål nr M 11808-14).

Länsstyrelsen kan konstatera att bryggan i sin tillbyggda utformning har stor betydelse för näringsverksamheten vid Arholma nord. Vidare bedömer Länsstyrelsen att det skulle medföra orimliga olägenheter att tillgodose behovet genom annan befintlig brygga på ön. Vid en proportionalitetsavvägning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken kan dels konstateras att bryggan i sin tidigare utformning redan funnits på platsen sedan tidigare varför det inte är fråga om exploatering av

Datum
2021-08-31

Beteckning
521-56882-2019

någon orörd strandsträcka, och dels att tillbyggnaden är relativt liten. Detta ska vägas mot det starka intresse sökanden har av åtgärden. Länsstyrelsen gör den sammantagna bedömningen att särskilda skäl i enlighet med 7 kap. 18 c § punkt 3 miljöbalken föreligger för den aktuella tillbyggnaden och att en dispens är förenlig med strandskyddets syften. Dispens kan därför medges i efterhand.

Allmänna hänsynsregler och hushållningsbestämmelser

Länsstyrelsen bedömer att åtgärden inte är förenlig med hänsyns- och hushållningsbestämmelserna i 2 och 3 – 4 kapitlen miljöbalken.

Landskapsbildsskydd

Länsstyrelsen bedömer att åtgärderna inte strider mot bestämmelserna enligt landskapsbildsskyddet varför tillstånd inte krävs.

Upplysningar

Aktuellt området är skyddat som statligt byggnadsminne, med Riksantikvarieämbetet som tillstånds-/tillsynsmyndighet.

Beslutet kan överklagas

Beslutet kan överklagas till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt enligt bilaga 3.

Beslutet har fattats av enhetschef Sara Sundin med miljöhandläggare Fredrik Norrman som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Situationsplan
2. Skiss för brygg inkl. tillbyggnad
3. Hur man överklagar

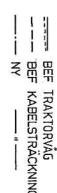
Kopia till

Norrälje kommun: kontaktcenter@norrtaelje.se

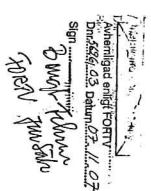
Naturvårdsverket: registrator@naturvardsverket.se

Havs- och vattenmyndigheten: havochvatten@havochvatten.se

Riksantikvarieämbetet: registrator@raa.se

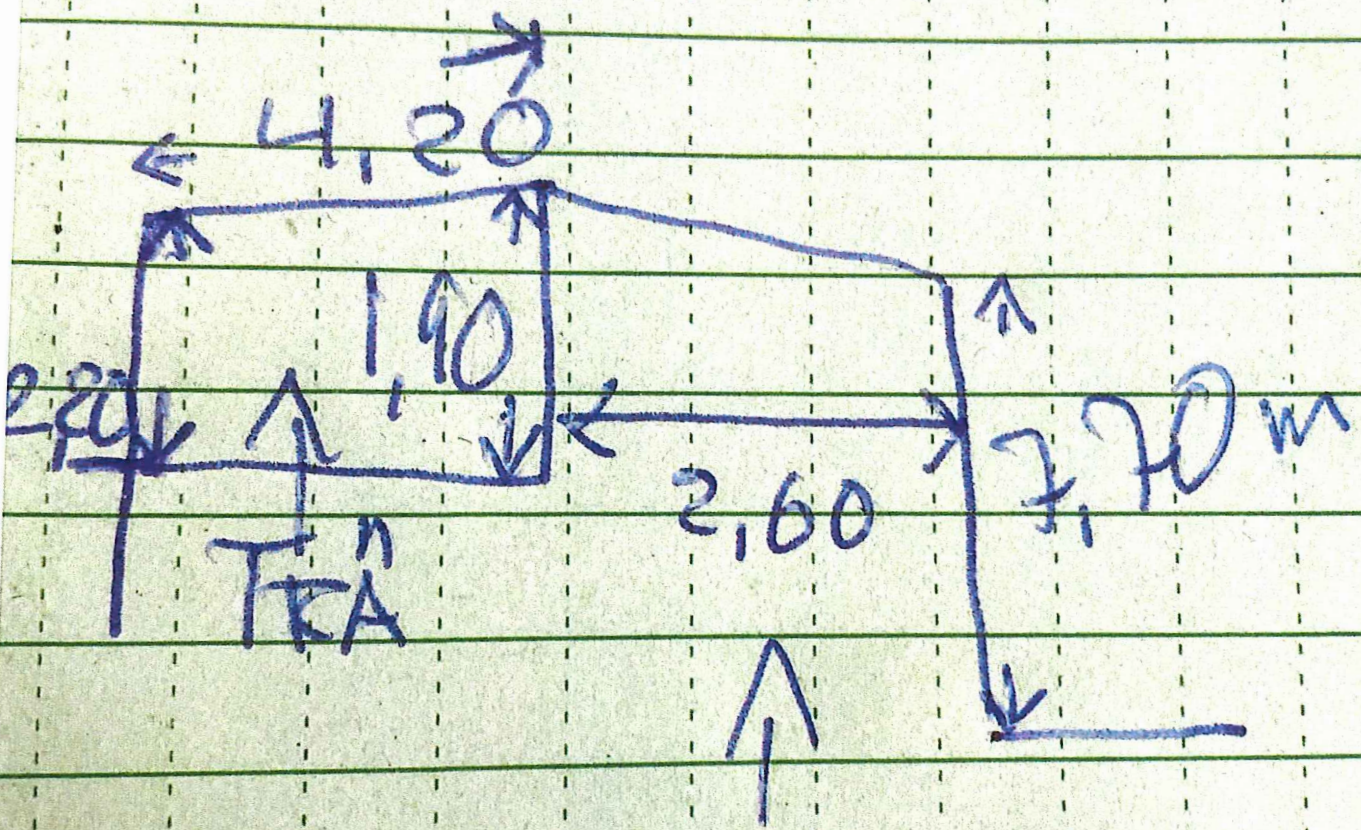

	Hiding the secretiveness
	Hiding the

					
FORTIFIKATIONSFÖRVALTNINGEN					
FÖRSTÄMPEL	BEFÄSTIGINGSANDELNINGEN PROJEKTERINGSSEKTOR SEKTION 3				G 2910
	SKALA 1:2000				
TITEL	KONTROLL	TEMA NR			
TEMA BETECKNING	Uppdragsledare		Projektledare		
	H. Lundberg		B. Larsson		
	Kontroll		G 2910.0.000.81A/10.001		
			ANSÖKAN A		
			DOKUMENT		

ALLA MÅTT I M

BETONG

Hur man överklagar hos Mark- och miljödomstolen

Var ska beslutet överklagas

Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas till **Mark- och miljödomstolen**.

Hur man utformar sitt överklagande m.m.

I skrivelsen ska du

- tala om vilket beslut du överklagar, t.ex. genom att ange ärendets nummer (diarienumret)
- redogöra för hur du anser att beslutet ska ändras.

Du bör också redogöra för varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Du kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt dig.

Behöver du veta mer om hur du ska gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.

Övriga handlingar

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din ståndpunkt, så bör du skicka med det.

Var inlämnas överklagandet

Din skrivelse ska inlämnas/skickas **till Länsstyrelsen** och inte till Mark- och miljödomstolen.

Tid för överklagande

Länsstyrelsen måste ha fått din skrivelse **inom tre veckor** från den dag **du fick del av beslutet**, annars kan ditt överklagande inte tas upp.

Underteckna överklagandet

Din skrivelse ska undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress och telefonnummer.